

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)
спеціальність	051 Економіка (шифр і назва)
освітня програма	Міжнародна економіка (шифр і назва)
тип навчальної дисципліни	обов'язкова

УДК 339.944(075.8)

Рекомендовано до друку Вченою Радою економічного факультету
(протокол №3 від 20 вересня 2024 р.)

Рецензенти:

Кірейцева О.В. – гарант ОПП «Міжнародна економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», к.е.н., доцент, доцент кафедри глобальної економіки Національний університет біоресурсів і природокористування України

О.М. Файчук - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Методичні вказівки з підготовки та захисту курсової роботи з дисципліни “Міжнародна економіка” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Міжнародна економіка» денної форми навчання. К. : НУБіП України, 2024. 45 с.

Укладачі:

Діброва Л.В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, доцент

Кузьменко С.В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, доцент

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Вимоги до виконання курсових робіт	8
4.	Основні етапи підготовки курсової роботи	10
3.	Загальні положення	12
3.1.	Структура, обсяг і зміст курсової роботи	12
3.2.	Вимоги до оформлення курсової роботи	16
3.3.	Рецензування курсової роботи	26
3.4.	Порядок захисту курсової роботи	26
3.5.	Оцінювання результатів підготовки та захисту курсової роботи	27
4.	Тематика курсових робіт	31
5.	Перелік використаних джерел	36
Додаток А.	Приклад оформлення титульного аркуша курсової роботи	
Додаток Б.	Приклад оформлення змісту курсової роботи	
Додаток В.	Приклад оформлення таблиць	
Додаток Д.	Приклад оформлення графічного матеріалу	
Додаток Е.	Приклад оформлення списку літературних джерел	
Додаток Ж.	Орієнтовний перелік періодичних видань, що можуть бути використані при написанні курсової роботи	
Додаток З.	Орієнтовний перелік Інтернет-адрес, що можуть бути використані при написанні курсової роботи	

ВСТУП

Одним із основних видів навчальних робіт та науково-дослідної роботи студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу є курсова робота як дієвий засіб підвищення якості професійної підготовки спеціалістів та нарощення їх ключових компетенцій. Виконання курсової роботи направлено на активізацію творчого мислення студентів, їх ініціативності, самостійності та формування всебічно розвиненої особистості з інноваційним мисленням.

Курсова робота є одним з видів науково-дослідної роботи, що виконується відповідно до навчального плану для поглиблення, узагальнення та систематизації знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, їх практичного застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Результати виконання курсової роботи мають свідчити про рівень знань здобувача вищої освіти з методології наукового дослідження, фахових навчальних дисциплін, а також про сформованість загальних та спеціальних професійних умінь і навичок.

Навчальним планом підготовки бакалаврів зі спеціальності «Міжнародна економіка» у четвертому семестрі передбачено курсову роботу. Мета курсової роботи полягає в поглибленому вивченні студентами теоретичних і прикладних засад навчального матеріалу з міжнародної економіки, творчому засвоєнні методик проведення наукових досліджень, умінні використовувати їх у практичній діяльності.

Виконання курсової роботи спрямоване на досягнення таких цілей:

- закріпити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення дисципліни «Міжнародна економіка»;
- розвинути у студентів навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, джерелами статистичної інформації тощо;
- сформувати вміння узагальнювати теоретичні матеріали, самостійно формулювати висновки та пропозиції;

- прищепити навички обґрунтування та обстоювання власної точки зору з проблем, що досліджуються;

- виробити вміння застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань.

Успішне виконання курсової роботи стає можливим завдяки належному виконанню керівником та здобувачем вищої освіти своїх зобов'язань, ефективному використанню можливостей науково-дослідної інфраструктури.

В обов'язки керівника включено:

- регулярне консультування студентів з написання курсових робіт;
- контроль за ходом виконання курсової роботи;
- науково-методична допомога з окремих питань (підбір літератури, окреслення завдань, визначення методів дослідження, аналіз одержаних результатів, рекомендації з оформлення роботи тощо);

- перевірка рукопису курсової роботи;

- написання рецензії на курсову роботу.

До обов'язків здобувача вищої освіти віднесено:

- проведення дослідження за обраною темою на якісно високому рівні та оформлення його результатів відповідно визначених нормативних вимог і наукових традицій;

- отримання від наукового керівника консультаційної допомоги щодо структури, ключової ідеї та робочої гіпотези дослідження, опрацювання необхідних джерел, зокрема нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою курсової роботи;

- регулярне інформування наукового керівника про хід виконання курсової роботи;

- несення відповідальності за якість підготовленої курсової роботи, а також своєчасне, із дотриманням регламенту, подання науковому керівнику розділів (частин) курсової роботи;

- врахування рекомендацій і зауважень наукового керівника та, за відсутності суттєвих невідповідностей авторській ідеї здобувача, внесення

відповідних змін до курсової роботи;

- подання на кафедру повністю виконаної та оформленої курсової роботи;
- підготовка доповіді та ілюстративних матеріалів до захисту, а також

проходження процедури захисту курсової роботи;

- несення відповідальності за дотримання вимог до оформлення курсової роботи та її структурних елементів, дотримання вимог академічної доброчесності.

Компетентності, на формування яких спрямована діяльність з підготовки курсової роботи, можна розкрити зазначеним нижче переліком згідно положень стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК 15. Здатність до володіння цілісними системами знань про сутність економічних процесів, що відбуваються на міжнародному аграрному ринку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 25. Вміти аналізувати принципи, закономірності розвитку та міжнародний досвід функціонування світового аграрного ринку.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Для якісної підготовки курсової роботи студент повинен ознайомитися з основними вимогами до її виконання.

1. Актуальність теми. «Актуальність» у перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість проблеми, яка розглядається. Курсова робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам розвитку міжнародної економіки, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для розуміння суті і структури сучасної міжнародної економіки.

2. Достатній теоретичний рівень. Ця вимога означає, що студент повинен розкрити обрану тему курсової роботи на сучасному рівні розвитку науки, використовуючи такі підходи й наукові знання, що пояснюють різні явища й події у системі міжнародної економіки з позицій сьогодення. Крім того, студент повинен достатньо повно розкрити основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити у зміст матеріалу тільки об'єктивні факти й реальні практичні приклади.

3. Дослідницький характер. У курсовій роботі повинні міститися такі елементи дослідження, як:

- вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (підручників, посібників, журнальних статей та інших розробок) вітчизняних і зарубіжних авторів;
- систематизація та аналіз різних думок і підходів, формування власної точки зору на підняту в курсовій роботі проблему;
- порівняння теоретичних поглядів вчених і практичної діяльності вітчизняних і зарубіжних підприємств;
- розробка висновків, рекомендацій.

4. Грамотність оформлення. Це важлива вимога до курсової роботи, яка підвищить її якість. У роботі не повинно бути граматичних і стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення посилань,

списку використаних джерел. Крім того, виконання цієї вимоги виховує у студента культуру оформлення наукових праць, яка може стати в нагоді в майбутній практичній діяльності.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка курсової роботи охоплює кілька етапів.

Вибір теми курсової роботи.

Тематика курсових робіт визначається змістом навчального курсу; розробляється і затверджується кафедрою.

Тема курсової роботи має становити інтерес для студента, бути пов'язаною з його діяльністю і сприяти максимальному використанню здобутих знань і практичного досвіду. Студент має право запропонувати свою тему курсової роботи, але при цьому він повинен обґрунтувати викладачу доцільність її розробки.

Формулювання мети та основних завдань курсової роботи.

Залежно від того, наскільки зрозуміло й точно сформульовано мету роботи, настільки вдалим будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладення.

Правильне визначення мети роботи дасть змогу студенту виокремити в ній основний напрям дослідження, упорядкувати пошук та аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Приклади формулювання мети курсової роботи:

Мета курсової роботи - визначити особливості предмету дослідження дисципліни «Міжнародна економіка», конкретизувати її завдання та цілі в системі економічних дисциплін.

Мета роботи - проаналізувати види зовнішньоторговельних відносин України з країнами Південно-Східної Азії та визначити перспективи їхнього розвитку.

Мета роботи - проаналізувати форми, сучасні особливості та соціально-економічні наслідки міжнародного руху капіталу.

Мета курсової роботи повинна бути тісно пов'язана з назвою її теми. На основі сформульованої мети студент має визначити основні завдання, які необхідно розв'язати в процесі виконання курсової роботи. Завдання повинні конкретизувати основну мету роботи. Визначення завдань має бути пов'язане з назвами основних підрозділів.

Складання плану курсової роботи.

На початку підготовки курсової роботи студенту необхідно ознайомитися зі змістом наукових публікацій за обраною темою і скласти розгорнутий план із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи, який потрібно узгодити з науковим керівником.

План курсової роботи є відображенням її структури, під якою розуміють порядок компонування та взаємозв'язок окремих її частин.

Виконані розділи роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює й у разі потреби доопрацьовує.

Виклад матеріалу курсової роботи.

Матеріал роботи студент повинен викладати послідовно, логічно взаємопов'язувати окремі його частини, повністю розкрити тему роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми роботи. На основі аналізу емпіричних або звітних даних, особистих вражень і узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта досліджень.

Подання курсової роботи науковому керівнику на рецензування.

Не пізніше ніж за два тижні до захисту студент подає курсову роботу науковому керівнику, який рецензує її та оцінює за чотирьохбальною системою.

У рецензії науковий керівник дає її стислу характеристику, оцінює

теоретичний рівень, глибину проведених досліджень, доцільність і обґрунтованість запропонованих рекомендацій, переваги та недоліки і якість оформлення згідно з Методичними вказівками. Досвід рецензування показує, що в курсових роботах зустрічаються такі недоліки:

- відхід від теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);
- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;
- логічні помилки, невміння виокремити головне;
- невдале поєднання теорії з фактичним матеріалом;
- переписування матеріалу з друкованих видань;
- недотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи.

У разі негативної оцінки курсова робота разом з рецензією повертається студенту, який повинен доопрацювати її з урахуванням зауважень і лише після цього доопрацьований варіант разом із рецензією подати науковому керівнику для повторної перевірки.

Якщо попередня оцінка позитивна, студент допускається та готується до захисту курсової роботи.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

СТРУКТУРА, ОБСЯГ І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є одним з різновидів науково-дослідних праць, які мають бути належним чином структуровані та відповідати вимогам щодо обсягу та змісту. В структурі курсової роботи мають бути розкриті всі аспекти теми.

До основних елементів структури курсової роботи відносяться:

1. *Титульний аркуш.*
2. *Зміст (план).*
3. *Вступ.*
4. *Основна частина роботи.*
5. *Заключна частина роботи (висновки).*
6. *Список використаних літературних джерел.*
7. *Додатки (таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо) (за наявності).*

Обсяг курсової роботи має бути у межах 30-35 сторінок друкованого тексту. Орієнтовний обсяг структурних складових роботи (кількість сторінок): Вступ - 1-2 сторінки, основна частина - 25-30 сторінок, Висновки - 3 сторінки. Основна частина повинна мати збалансовану структуру за кількістю сторінок по трьох розділах роботи (теоретичним, аналітичним та конструктивним).

Титульний аркуш оформляється у відповідності з типовою формою, наведеною в Додатку А методичних вказівок.

Зміст (план) включає в себе список розділів і додатків з нумерацією сторінок, як зазначено в Додатку Б методичних вказівок.

Вступ містить матеріали, які розкривають актуальність теми, визначаються мета, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження. Наскільки правильно автор розуміє тему, а також оцінює з точки зору сучасності та характеризує його професійну підготовку. Огляд актуальності має бути коротким, лаконічним. Достатньо в межах однієї сторінки тексту розкрити основні фактори актуальності теми. Щоб довести про стан розробки обраної теми, складається

огляд літератури, який у підсумку має привести до висновку, що дана тема розкрита лише частково (повністю) або в іншому аспекті, а тому потребує подальшої розробки.

Обов'язковим елементом Вступу є формулювання об'єкта і предмета дослідження. Так, об'єкт - це процес чи явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для вивчення. Предмет - міститься у межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього (предмет) спрямована основна увага автора курсової роботи. Обов'язковим елементом є також узагальнення методик дослідження, які слугують інструментом у викладенні фактичного матеріалу і є необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Гарною практикою є окреслення у Вступі положень, що становлять внесок автора у розвиток науково-практичної системи знань з обраної теми.

Наприклад: у курсовій роботі на тему: «РОЗВИТОК ЕКСПОРТНОЇ ЗЕРНОВОЇ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ» об'єктом дослідження є процеси формування і функціонування експорторієнтованої зернової логістики, а предметом дослідження можуть виступати теоретико-методичні та практичні аспекти впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на формування та функціонування експортної зернової логістики в Україні.

Основна частина курсової роботи (25-30 сторінок) має складатися з розділів, які поділені на підрозділи. Назви розділів і підрозділів не повинні дублювати назву теми курсової роботи, а також вони мають бути співвідносними за обсягом викладеного матеріалу. Кожен розділ завершується резюмуючою оцінкою одержаних результатів.

В першому розділі (7-10 сторінок) досліджуються теоретичні аспекти вибраної теми, вивчається понятійний апарат основних економічних категорій, подається огляд літературних джерел, розглядається економіко-історичний

аспект проблеми, висвітлюються нормативно-законодавчі акти, узагальнюється світовий досвід з розвитку відповідного економічного явища або процесу.

В другому розділі (8-10 сторінок) проводиться ґрунтовний аналіз практичних матеріалів функціонування галузей і регіонів, діяльності підприємств і організацій, які включені в систему міжнародної економіки; виявляються фактори, що впливають на основні показники; визначаються тенденції і закономірності розвитку досліджуваних процесів та специфіка їх використання в Україні, в окремих її регіонах.

В третьому розділі (8-10 сторінок) формулюються перспективні напрямки з розвитку обраної теми; подаються прогностичні оцінки, планові і проектні розрахунки варіантів розвитку об'єкту дослідження; визначаються перспективні заходи, які сприяють підвищенню ефективності його функціонування.

Якщо другий розділ містить аналіз і оцінку конкретних сфер розвитку предмету дослідження та середовища, що його оточує, то третій повинен мати прикладний характер, що втім залежатиме від конкретної обраної теми курсової роботи.

Розділи мають бути максимально проілюстровані фактологічною інформацією (таблиці, рисунки), яка відображає світові тенденції останніх 3-5 років, характеризує процеси, явища та середовище діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин, його зміни та розвиток. Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що одержано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних розрахунків тощо.

У висновках (2-3 сторінки) стисло структуровано підсумовуються результати досліджуваної проблеми. Заключна частина не повинна носити характер короткого переказу роботи, а має містити викладені *підсумкові результати*. Ця частина виконує роль закінчення, що обумовлено логікою проведеного *дослідження* і має форму синтезу матеріалу основної частини роботи. Синтез – це послідовне та логічне викладення *отриманих підсумків*, їх

співвідношення із загальною метою та конкретними завданнями, що сформульовані у вступі. Заключна частина передбачає також власну оцінку здійсненого дослідження. При цьому важливо вказати, у чому полягає її основний зміст, які важливі побічні наукові результати отримані та які нові наукові завдання постають у зв'язку з проведеним дослідженням. Положення Висновків мають корелюватись з метою та завданнями роботи.

Список використаних літературних джерел оформляється у відповідності з бібліографічними вимогами, включає не менше 25-35 джерел, серед яких не менше 30% джерел мають бути зарубіжні, а також не менше 30% джерел мають бути за останні 5 роки. У роботі мають міститися посилання на 70% заявлених літературних джерел. Для глибокого дослідження теми курсової роботи необхідне вивчення монографічної літератури, статей у наукових фахових видання, доповідей міжнародних організацій та аналітичних центрів, збірників міжнародних конференцій тощо (додаток Ж).

Додатки включають ділову графіку (схеми, таблиці, рисунки, діаграми), копії документів підприємства, які використовуються студентом для виконання курсової роботи (Додаток В, Д). Даний розділ курсової роботи не є обов'язковим.

На кафедрі адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності курсова робота може бути подана до захисту в зброшурованому вигляді. Рекомендується у такій послідовності комплектувати і зшивати курсову роботу: титульний аркуш; зміст; вступ; основна частина (3 розділи, поділені на підрозділи); висновки (заключна частина); список використаних джерел; додатки.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути виконана та оформлена з додержанням усіх технічних вимог до наукових робіт: бути віддрукованою на принтері - чітко, охайно, без помарок та виправлень. Текст роботи потрібно розміщувати тільки з одного боку аркуша, на білому стандартному листі паперу формату А4 (210x297 мм), з полями: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху і знизу – 20 мм. У друкованому варіанті на одній сторінці тексту міститься до 40 рядків по 68-70 знаків у кожному. Для цього, як правило, використовують шрифт Times New Roman розміру 14 та міжрядковий інтервал значенням 1,5 (не більше 30 рядків на одному аркуші паперу).

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять і не підкреслюють. Якщо заголовок складається з двох або більше речень (така практика потребує додаткового узгодження), їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за виключенням заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам. Кожну структурну частину роботи – розділ, вступ, висновки та список використаних джерел потрібно починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку «№», номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки, проте титульний аркуш (перша сторінка роботи) не нумерується.

При нумерації слід звернути увагу, що такі структурні частини роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового

номера. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.». Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Графічний матеріал - рисунки, схеми, діаграми застосовують для поглибленої характеристики предмета дослідження. А таблиці - для аналізу показників та порівняльної характеристики тих чи інших об'єктів. Рисунки і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Рисунки і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри якого не більше 2/3 сторінки, розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті, а інші - у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Названі ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними.

Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу) - Назва рисунку.

Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в курсовій роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Приклад оформлення рисунків розміщених в Додатку Д.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці в даному розділі, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці,

над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл.1.1».

Таблицю розміщують в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її «шапку», в другому випадку – «боковик». Заголовок кожної графи в «шапці» таблиці має бути за можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в назвах граф, одиниці виміру зазначити у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків має бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Приклад оформлення таблиці розміщений в Додатку В.

Формули вписують чітко та розбірливо і нумерують арабськими цифрами. Формули нумерують послідовно у межах розділу. Порядковий номер зазначають у круглих дужках з правого і боку напроти нижнього рядка формули, до якої він належить. При посиланні в тексті на формулу необхідно вказати її повний номер в дужках (наприклад: «у формулі (1.1)»). Після формули ставлять кому, з нового рядка пишуть слово «де» і розшифровують позначення словами в такій послідовності, як вони подані у формулі. Після слова «де» кома чи двокрапка не ставляться.

Приклад оформлення формул:

$$Ei = \frac{I}{ВВП} \times 100\%, \quad (1.1)$$

де Ei - імпортна квота;

I - обсяг імпорту;

ВВП - валовий внутрішній продукт країни.

Додатковий матеріал з первинних документів, нормативні і довідкові матеріали оформляються у вигляді додатків і розміщуються в роботі після списку використаних джерел. У додатках доцільно розміщувати громіздкі рисунки та таблиці (розміром понад 2/3 сторінки та якщо вони не надто прив'язані до тексту).

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

При написанні курсової роботи студент повинен обов'язково давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в ній, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати цитовані документи і перевірити доцільність та достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише у тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок тощо в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у

виносках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Посилання на ілюстрації курсової роботи вказують порядковим номером ілюстрації, *наприклад*, (рис.1.2). Посилання на формули курсової роботи вказують порядковим номером формули в дужках, *наприклад* «... у формулі (2.1)». На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, *наприклад*, (дані табл. 1.2). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», *наприклад*: «див. табл.1.4».

Для підтвердження власних аргументів посилання на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

- а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у

викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело).

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних літературних джерел є складовою частиною роботи і відображає ступінь вивченості теми.

Список використаних літературних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей. Список літератури повинен бути оформлений згідно вимог національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Посилання на стандарт: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні робіт), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

В списку використаних літературних джерел використовується суцільна наскрізна нумерація для всіх джерел.

Приклади оформлення використаних літературних джерел

Книга одного, двох і трьох авторів

1. Діброва Л. В. Міжнародна економіка: навч. посібник. К. : ЦП «Компринт». 2017. 545 с.
2. Діброва А.Д., Діброва Л.В. Державне регулювання сільського господарства: монографія. К.: ВПД «Формат», 2012. 340 с.
3. Діброва А. Д., Діброва Л. В., Діброва М. А. Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 2020.160 с.

Книги чотирьох і більше авторів

4. Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва Л. В., Діброва М. А. Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 160 с.

Книги п'ятьох і більше авторів

5. Розвиток аграрної політики України в умовах євроінтеграції : монографія / Андрієвського В. Є. та ін. ; за наук. ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Ін-т розвитку аграр. ринків. Київ : Інтердрук, 2014. 568 с.

6. Діброва А.Д., Байдала В.В., Мірзоєва Т.В., Степасюк Л.М., Діброва Л.В., Чміль А.С. Формування стратегії диверсифікації аграрного виробництва через поширення практики вирощування нішевих зернових культур. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2024. 320 с.

6. Діброва А.Д., Діброва Л.В., Кузьменко С.В., Ковтун О.А., Міщенко І.А. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : ТОВ «Компринт», 2022. 525 с.

Видання без автора

7. Організаційно-економічний механізм відродження і розвитку меліорації в Херсонській області / за ред. Діброви А.Д., Андрієвського В.Є.; Національний університет біоресурсів і природокористування України; Інститут розвитку аграрних ринків. К. : 2017. 350 с.

Багатотомний документ

8. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 24.

Статті з книг, журналів, газет, матеріали конференцій та ін.

9. Tryhuba A., Hutsol T., Tryhuba I., Mudryk K., Kukharets V., Głowacki S., Dibrova L., Kozak O., Pavlenko-Didur K. Assessment of the Condition of the Project Environment for the Implementation of Technologically Integrated Projects of the “European Green Deal” Using Maize Waste. *Energies*. 2022; 15(21):8220. URL: <https://doi.org/10.3390/en15218220>

10. Dibrova, A., Dibrova, L., Chmil, A., Dibrova, M., & HuzM. (2022). Modeling the impact of mineral fertilizer costs on effectiveness of production and export corn from Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 8(3), 123-152. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.03.07>
11. Dibrova A., Dibrova L., Dibrova M. Forecasting the export potential of Ukrainian corn in the face of significant growth in world prices for mineral fertilizers. *International Scientific Days 2022: Efficient, Sustainable and Resilient Agriculture and Food Systems – The Interface of Science, Politics and Practice*. Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia, 2022. pp. 25-33. URL: <http://www.slpk.sk/eldo/2022/dl/9788055225074/files/01/s1p02.pdf>
DOI: <https://doi.org/10.15414/isd2022.s1.02>
12. Діброва А.Д., Діброва Л.В., Крилов Я.О., Діброва М.А. Стратегічні орієнтири розвитку ринку зерна та механізму його регулювання. *Економіка АПК*. 2019. №6. С. 26-35.

Нормативні і законодавчі акти

13. Про схвалення Експортної стратегії України («дорожньої карти» стратегічного розвитку торгівлі 2017–2021 рр.) : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1017-р від 27.12.2017. Офіційний вісник України. 2018. № 11. С. 15. Ст. 398.
14. Господарський кодекс України: за станом на 16 січня 2003р. Верховна Рада України. Офіційний Вісник України. 2003. №11. Ст. 462.
15. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.

Іноземні видання

16. ENEN, Jack. *Venturing abroad: international business expansion via joint ventures / by Jack Enen, Jr.* Blue Ridge Summit. PA: Liberty Hall Press, 1990. 237 p. 20. Tri-Dung Lam. A Review of Modern International Trade Theories. *American Journal of Economics, Finance and Management*. 2015. №6. P. 604–614.

Електронні ресурси

17. Business and Human rights in Ukraine: Accelerating sustainable and equitable development through implementation of the UN Guiding Principles on Business and Human rights URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/business-and-human-rights-ukraine-accelerating-sustainable-and-equitable-development-through-implementation-un-guiding>. (Дата звернення: 18.07.2024).
18. Експорт та імпорт України. Міністерство фінансів України. 18.04.2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/>. (Дата звернення: 10.08.2024).
19. Drobotiuk O. Chinese Megacities: Economic Growth and Development. Chinese Studies. 2019. № 2. P.13-28. URL: <https://chinese-studies.com.ua/sites/default/files/Archive/2019/2/4.pdf>. (Accessed: 12.04.2024).
20. Trade statistics World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.CD>. (Accessed: 20.09.2024).
21. World Development Indicators IMF. URL: <http://data.imf.org/regular.aspx?key=60961513> (Accessed: 19.10.2024).
22. Офіційний сайт European Green Deal. European Commission URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (Дата звернення: 22.09.2024).

Словники

22. Українсько-німецький тематичний словник. / уклад.: Н. Яцко та ін. К.: Карпенко, 2007. 219 с.
26. Європейський Союз : словник-довідник. / ред. упоряд. М. Марченко. К.: К.І.С., 2006. 138 с.

Автореферати дисертацій

27. Назиров К.З. Інституційні засади конкурентоспроможності національної економік: автореф. дис. ... канд-та екон. наук : 08.00.01. Харків, 2016. 21 с.

Дисертації

28. Зінченко Ф.А. Глобальна фінансово-інституційна трансформація фондових бірж: дис. канд. екон. наук : 08.00.02. Київ, 2019. 281 с.

Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті курсової роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і тощо. Один додаток позначається як Додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші під назвою роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; В.3.1 підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) - перша формула додатка А.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Оформлена у відповідності до сформульованих вимог курсова робота повинна бути переплетена.

РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

На завершену курсову роботу науковий керівник пише відгук, в якому дається оцінка якості роботи і професійних навичок студентів. У відгукові зазначаються позитивні сторони роботи і недоліки, подається загальна оцінка роботи і висновок про допуск до захисту. При позитивному відгукові науковий керівник ставить свій підпис на титульному листі роботи і передає її на кафедру. Робота, яка не відповідає встановленим вимогам, отримує незадовільний відгук і повертається студенту для переробки, доопрацювання або написання нової роботи, в тому числі й за новою темою. Якщо науковим керівником у відгукові зазначено, що курсова робота повинна бути доопрацьована, то всі зауваження в обов'язковому порядку мають бути усунуті студентом, і тільки після цього курсова робота допускається до захисту. Курсові роботи, які не мають позитивного відгуку до захисту, не допускаються.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оформлену курсову роботу студент зобов'язаний подати на кафедру адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, де вона реєструється. Без реєстрації курсова робота вважається незарахованою. Курсова робота може бути зарахована тільки в результаті її захисту у встановлені терміни.

За зміст курсової роботи відповідальність покладається на автора. За студентом залишається право на викладення матеріалу у власному розумінні. Відстоювати свою точку зору студент повинен при захисті роботи. Робота допускається до захисту при наявності позитивного відгуку-рекомендації наукового керівника.

Захист відбувається на комісії (3-5 чоловік), склад якої та графік захисту курсових робіт затверджується на кафедрі.

Захист курсових робіт для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» здійснюється з урахуванням особливостей індивідуальної наукової роботи студента. У випадку написання курсової роботи і використання її положень для написання тез у збірники публікацій або виступу на наукових конференціях і семінарських заняттях студент одержує право на отримання оцінки “відмінно” без додаткового захисту (за умови подання керівникові паперового варіанту роботи).

В інших випадках захист курсової роботи проводиться за 10 днів до початку сесії .

Усний захист курсової роботи складається з наступних етапів:

- ознайомлення студентом членів комісії з темою та основним змістом курсової роботи;
- відповіді на запитання членів комісії;
- ознайомлення студента з отриманою оцінкою за чотирьохбальною шкалою з урахуванням актуальності теми і ступеня її розкриття в роботі (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оцінюється за спеціальними критеріями. Оцінювання курсової роботи (проекту) здійснюється за шкалою в діапазоні від 0 до 100 балів включно з подальшим переведенням даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ЄКТС. Результат оцінювання курсової роботи (проекту) виставляється у відповідну відомість обліку успішності.

Об’єкти оцінювання рівня виконання курсової роботи:

1. Ступінь розкриття актуальності, предмету, мети та основних завдань.
2. Повнота викладення теоретичного матеріалу.

3. Глибина аналізу та рівня його інформаційного забезпечення.
4. Рівень самостійності та обґрунтованості висновків і пропозицій.
5. Якість ілюстративного матеріалу й оформлення роботи.

Виконання курсової роботи завершується публічним захистом. Результати виконання курсової роботи оцінюються у два етапи. Змістові результати проведеного дослідження та дотримання регламенту виконання роботи оцінює науковий керівник, а публічний захист – члени комісії. Максимальна підсумкова оцінка становить 100 балів. Рекомендований розподіл балів при оцінюванні курсової роботи наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Оцінку “*відмінно*” може отримати студент, який виконав роботу у відповідності з вищевикладеними вимогами до змісту і оформлення. Крім того, під час усного захисту студент повинен показати глибокі знання за досліджуваною темою і вміти застосовувати ці знання до сучасної ситуації, яка склалась в сфері міжнародної економіки.

Оцінки “*добре*” заслуговує курсова робота, яка відповідає за змістом і оформленням загальним вимогам, що викладені в даних методичних вказівках.

При цьому допускаються наступні недоліки:

- недостатньо повне висвітлення теоретичних питань;

- неглибокий аналіз поточного практичного матеріалу, статистичної інформації;
- порушення логічного зв'язку між теоретичною і аналітичною частинами роботи;
- загальний неконкретний характер висновків і пропозицій автора;
- оформлення роботи з порушенням затверджених вимог;
- наявність неповних відповідей і недостатня їх обґрунтованість.

Для отримання оцінки “задовільно” робота і усний захист також повинні відповідати загальним вимогам, але одночасно з цим *можуть бути серйозні недоліки:*

- поверхневе висвітлення теоретичних питань;
- неглибокий аналіз поточного практичного матеріалу, статистичної інформації;
- низьке практичне значення, відсутність прикладного характеру висновків і пропозицій;
- низький рівень знань з дисципліни, в рамках якої виконувалась курсова робота, і предмету дослідження;
- ускладнення, що виникають при відповідях на питання в процесі усного захисту, і слабка їх аргументація.

“Незадовільно” може бути оцінена робота, яка повністю не відповідає за змістом і оформленням затвердженим вимогам, крім того в роботі:

- поданий низький рівень теоретичної розробки проблеми;
- відсутній аналіз практичного матеріалу;
- не містяться конкретні висновки і пропозиції за досліджуваною проблемою;
- робота не носить самостійного характеру, являє собою компіляцію літературних джерел;
- під час усного захисту виявлені слабкі знання студента не тільки за досліджуваною проблемою, алей по дисципліні в цілому.

Здобувач не допускається до захисту курсової роботи за таких підстав: –

дослідження виконано з порушенням принципів академічної доброчесності; – систематичне порушення регламенту підготовки; – кількість балів за курсову роботу від наукового керівника – менше 30 балів (включно).

Після обговорення результатів публічного захисту комісія оголошує результати підсумкового оцінювання.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Міжнародна економічна система: сутність та її елементи
2. Сучасні тенденції розвитку міжнародної економіки
3. Міжнародний поділ праці
4. Сучасна нестабільність економічного розвитку різних груп країн
5. Нестабільність сучасної глобальної економіки
6. Значення зовнішнього сектору для розвитку національних економік
7. Вплив глобалізації на розвиток національних економік
8. Співвідношення регіоналізації та глобалізації в сучасній економіці
9. Становлення інформаційної економіки в умовах глобалізації
10. Роль розвинутих країн у світовій торгівлі
11. Роль розвинутих країн у міжнародному трансфері технологій
12. Роль розвинутих країн у міжнародних інвестиційних потоках
13. Роль розвинутих країн у міжнародному кредитуванні
14. Місце країн Південно-Східної Азії у міжнародній торгівлі
15. Місце країн Південно-Східної Азії у міжнародних інвестиційних потоках
16. Місце країн Південно-Східної Азії у міжнародному кредитуванні
17. Місце країн з транзитивною економікою у міжнародних торговельних відносинах
18. Місце країн з транзитивною економікою у міжнародних інвестиційних потоках
19. Місце країн з транзитивною економікою у міжнародному кредитуванні
20. Місце розвинених країн у світовій торгівлі
21. Місце нових індустріальних країн у світовій торгівлі
22. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку промислового обладнання
23. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку готових промислових виробів
24. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку

високотехнологічних товарів

25. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку високотехнологічних послуг
26. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку промислової сировини
27. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку енергоносіїв
28. Розвиток міжнародних ринків альтернативної енергетики
29. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг
30. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку транспортних послуг
31. Сучасний стан та основні тенденції розвитку світового ринку фінансових послуг
32. Місце України на світовому ринку аграрної продукції
33. Сучасний стан та основні тенденції розвитку аграрного експорту України
34. Конкуренція на міжнародних товарних ринках
35. Місце України на світовому ринку послуг
36. Особливості міжнародних лізингових операцій
37. Структура та інструменти міжнародної біржової торгівлі валютою
38. Валютні деривативи як інструменти міжнародного валютного ринку
39. Структура та динаміка міжнародного валютного ринку
40. Особливості міжнародної біржової торгівлі цінними паперами
41. Особливості міжнародної торгівлі продуктами інтелектуальної власності
42. Розвиток світового ринку технологій
43. Сучасний стан та основні тенденції розвитку міжнародного трансферу технологій
44. Сучасний стан та основні тенденції розвитку міжнародної торгівлі ліцензіями та «ноу-хау»
45. Регулювання світового ринку технологій
46. Україна на світовому ринку технологій

- 47.Співробітництво України та країн ЄС в науково-технічній сфері
- 48.Сучасний стан та основні тенденції розвитку міжнародної електронної торгівлі
- 49.Міжнародна торгівля як фактор економічного зростання
- 50.Політика лібералізації та протекціонізму в міжнародній торгівлі
- 51.Преференційні торговельні угоди в міжнародній торгівлі
- 52.Можливості використання альтернативних теорій для пояснення сучасної міжнародної торгівлі
- 53.Зовнішньоторговельні відносини України з позицій теорій міжнародної торгівлі
- 54.Вплив зовнішньої торгівлі на функціонування національної економіки
- 55.Міжнародна практика регулювання зовнішньої торгівлі
- 56.Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі
- 57.Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі
- 58.
- 59.Демпінг та застосування антидемпінгових процедур у міжнародній торгівлі
- 60.Особливості регулювання зовнішньої торгівлі в країнах з транзитивною економікою
- 61.Особливості регулювання зовнішньої торгівлі України в умовах воєнного стану
- 62.Сучасні тенденції міжнародного руху капіталу
- 63.ТНК розвинених країн на світовому товарному ринку / ринку послуг/ ринку технологій / ринку портфельних інвестицій / кредитному ринку / валютному ринку
- 64.ТНК країн, що розвиваються, на світовому товарному ринку/ ринку послуг / ринку технологій / ринку портфельних інвестицій /кредитному ринку/ валютному ринку
- 65.ТНК зростаючих економік на світовому товарному ринку/ ринку послуг/ ринку технологій / ринку портфельних інвестицій / кредитному ринку /

валютному ринку

- 66.ТНК як суб'єкти міжнародного інвестування
- 67.Наслідки діяльності ТНК для української економіки
- 68.Особливості регулювання діяльності ТНК у транзитивних економіках
- 69.Особливості транснаціоналізації в аграрній сфері України
- 70.Сучасні тенденції розвитку світового ринку прямих інвестицій
- 71.Наслідки прямого іноземного інвестування для країн-експортерів та країн-імпортерів капіталу
- 72.Державне регулювання прямого іноземного інвестування в країнах світу
- 73.Значення прямих іноземних інвестицій для країн з транзитивною економікою
- 74.Україна на світовому ринку прямих інвестицій
- 75.Прямі іноземні інвестиції у фінансовому секторі України
- 76.Тенденції розвитку міжнародного портфельного інвестування
- 77.Сучасні тенденції розвитку міжнародного ринку акцій
- 78.Сучасні тенденції розвитку міжнародного ринку облігацій
- 79.Тенденції міжнародного портфельного інвестування в Україну
- 80.Іноземний капітал у сільському господарстві України
- 81.Сучасні тенденції розвитку світового ринку робочої сили
- 82.Особливості регулювання міжнародної трудової міграції в глобальному середовищі
- 83.Міграційна політика провідних країн світу
- 84.Україна у міжнародних міграційних процесах
- 85.Розвиток світового валютного ринку в умовах глобалізації
- 86.Роль світових фінансових центрів у глобалізованій економіці
- 87.Сучасні тенденції розвитку світового ринку золота
- 88.Роль платіжного балансу в регулюванні економічного розвитку країн
- 89.Способи врегулювання рівноваги платіжного балансу
- 90.Інтеграційні пріоритети зовнішньоекономічної політики України
- 91.Євроінтеграційний вектор в економічному розвитку України

92. Проблеми і перспективи розвитку економіки Європейського союзу
93. Сучасний розвиток Європейського валютного союзу
94. Сучасні тенденції інтернаціоналізації євро
95. Розвиток економіки країн Центральної Європи після вступу до ЄС
96. Наслідки розширення ЄС для України
97. Значення асоціації з ЄС для розвитку української економіки
98. Вплив співробітництва в рамках «зони вільної торгівлі» на розвиток економіки України
99. Сучасний стан експортної логістики агропродовольчої продукції України та диверсифікація її напрямків в умовах воєнного стану
100. Зарубіжні інвестиції як фактор економічного розвитку України в повоєнний період.

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Appleyard D.R. International Economics. 8th ed. Hill Education. 2013. 848 p.
2. Ballas D., The Social Atlas of Europe. Hennig. Bristol: Policy Press, 2014. 256 p.
3. Krugman P. International Economics: Theory and Policy. 9th ed. Addison Wesley (Pearson): 2012. 736 p.
4. Marelli E., Economic Growth and Structural Features of Transition: Studies in Economic Transition. Palgrave Macmillan. 2010. 333 p.
5. Popadiuk S.S. El espanol en ambito profesional: навчальний посібник. К.: Університет економіки та права "КРОК". 2016. 149 p.
6. Pugel T.A. International Economics. 16th Ed. McGraw-Hill Education, 2015. 800 p.
7. Skurativska M.O. Deutsch. Berufsorientierte: Lehr - und Übungsbuch. К. : Університет економіки та права "КРОК", 2016. 354 p.
8. Van den Berg H. International Economics: A Heterodox Approach. 3rd Edition. Routledge, 2017. 628 p.
9. Амеліна І.В. Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 256 с.
10. Бутко М., Шкарлет С. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів : навч посіб. Київ : Центр навч. літ., 2020. 528 с.
11. Владимиров С. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. К.:ЦНЛ. 2019. 256 с.
12. Войнова Є.І. та ін. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Одеса : ОНУ, 2015. 304 с.
13. Голіков О.А., Довгаль О.А. Міжнародні економічні відносини : підручник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 464 с.
14. Горбач Л., Плотников А. Міжнародні економічні відносини. К.: Кондор, 2017. 432с.
15. Гуткевич С.О., Корінько М.Д., Сафонов Ю.М. Міжнародна економіка:

- підруч. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
16. Діброва А.Д., Діброва Л.В., Кузьменко С.В., Ковтун О.А. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: ТОВ «Компринт», 2022. 525 с.
  17. Діброва Л. В. Міжнародна економіка: навч. посібник. К. : ЦП «Компринт». 2017. 545 с.
  18. Задоя А.О. , Тарасевич В.М. Міжнародна економіка: підручник. Київ. Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
  19. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. Міжнародна економіка: підручник для ВНЗ. Київ.: Центр навчальної літератури, 2018. 560 с. 2.
  20. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навчальний посібник. 5-те вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
  21. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. 9-те вид., стер. К. : Знання, 2013. 469 с.
  22. Коломієць Г.М. Меленцова О.В., Помінова І.І. Інтеграційна траєкторія національної господарської системи в глобальному суспільстві: монографія. Х. : МОНОГРАФ, 2016. 275 с.
  23. Лук'яненко Д. Г., Поручник А.М., Столярчук Я.М. Міжнародна економіка: підручник. К. : КНЕУ, 2014. 762 с.
  24. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Кудирко Л.П. Міжнародні економічні відносини : підручник К. :Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 612 с.
  25. Патика Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2014. 560 с.
  26. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Гоекономіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навчальний посібник. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017. 352 с. 811.
  27. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2016.

172 с.

- 28.Стройко Т.В. Міжнародні організації: навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 249 с.
- 29.Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: історія, теорія, політика : підруч. Київ : Либідь, 2019. 960 с.
- 30.Шталь Т.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник. Харків : «Видавництво «Форт», 2015. 364 с.

Приклад оформлення титульного аркушу

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кафедра адміністративного менеджменту
та зовнішньоекономічної діяльності

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «**Міжнародна економіка**»

на тему: “_____”

Спеціальність **051 «Економіка»**

ОПП «**Міжнародна економіка**»

Виконавець

Студент(ка) групи _____
(підпис, дата) (ініціали, прізвище)

Керівник _____
(посада) (підпис, дата) (ініціали, прізвище)

Приклад оформлення змісту курсової роботи

на тему:

“Форми та ефективність залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України”

ЗМІСТ

Вступ		3
1.	Теоретичні основи залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України	5
1.1.	Економічна суть та форми залучення іноземних інвестицій	5
1.2.	Місце і роль України на світовому ринку інвестицій	9
1.3.	Методика оцінки ефективності іноземних інвестицій	12
2.	Аналіз ефективності залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України	17
2.1.	Оцінка нормативно-законодавчої бази, що регулює інвестиційний клімат в Україні	17
2.2.	Аналіз залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України	23
2.3.	Оцінка ефективності інвестиційних проектів в аграрному секторі економіки України	29
3.	Перспективи залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України	32
3.1.	Формування умов, що сприяють зростанню привабливості аграрного сектору економіки України на світовому ринку	32
3.2.	Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості аграрних регіонів України	36
3.3.	Шляхи підвищення ефективності іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки України	39
Висновки		33
Перелік використаних джерел		35
Додаток А. Групи показників для розрахунку рейтингу привабливості аграрних регіонів		

Додаток В

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.1.

Макроекономічні показники розвитку сільського господарства
в основних країнах-виробниках агропродовольчої продукції, 2023 р.

Країна	Площа с.-г. угідь, млн. га	Частка с.-г. у ВВП, %	Валова продукція с.-г., млрд. дол	Кількість зайнятих у с.-г., млн. осіб	Додана вартість в с.- г. на 1 зайнятого, в постійних цінах 2010 р., дол	Ефективність викорис-тання с.-г. угідь, дол/га
США	405,8	1,40	235,9	2,4	100062	582
Канада	64,2	1,70	33,0	0,3	113113	514
Нідерланди	1,80	1,26	11,6	0,3	72234	6463
Німеччина	16,6	0,72	27,8	0,5	43715	1675
Велико- британія	18,5	1,00	27,8	1,8	55829	1502
Франція	28,6	2,50	67,0	1,0	53556	2343
Італія	13,1	2,10	40,7	0,9	40311	3106
Аргентина	154,8	7,20	32,1	1,4	22928	207
Австралія	358,9	2,30	30,8	0,3	86838	85,8
Нова Зеландія	10,5	5,60	11,9	0,2	50780	1133
Україна	41,4	9,90	15,3	3,0	4888	369
Казахстан	216,9	4,40	8,0	1,2	7643	37

Джерело: розраховано автором за [35]

Таблиця 3.1.

Експорт основних видів продукції ПрАТ «МХП», млн дол. США

Вид продукції	Роки		
	2021	2022	2023
М'ясні вироби	769	992	1026
Соняшникова та соєва олія	290	458	597
Зерно	140	124	148
Інша сільськогосподарська продукція	65	27	36
Разом	1265	1601	1807

Джерело: сформовано автором на основі [40, 41, 42]

Приклад оформлення графічного матеріалу

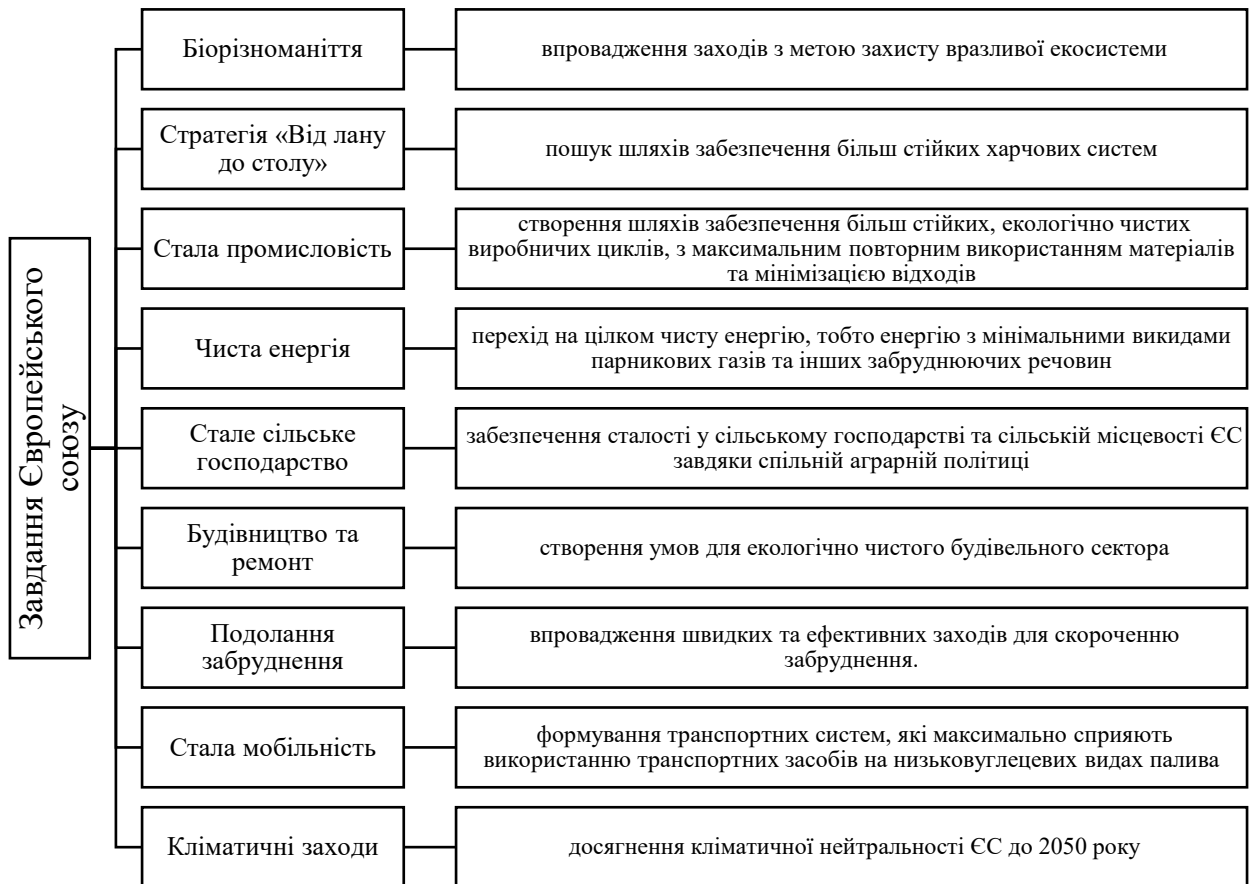

Рисунок 1.2. Ключові напрями Європейського зеленого курсу

Джерело: побудовано автором за даними [2].

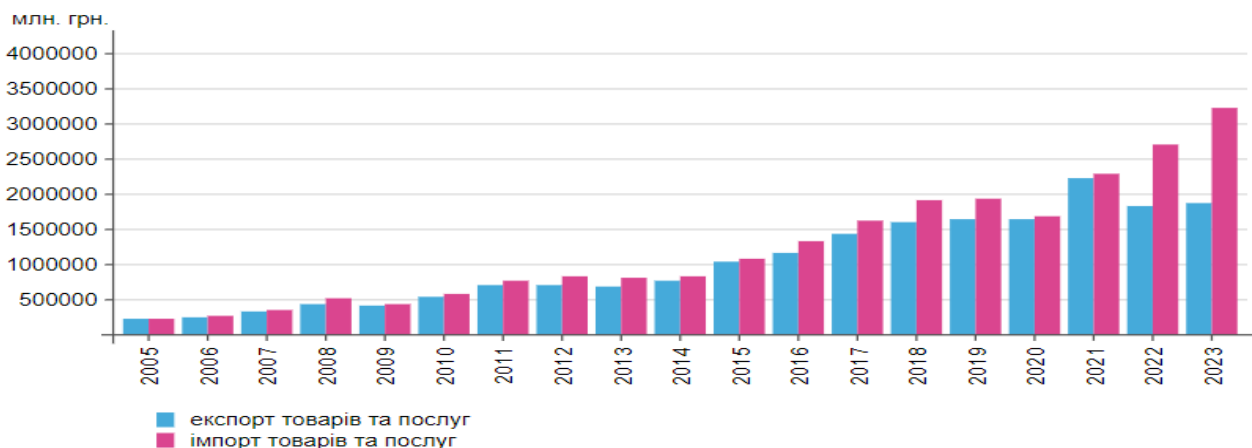

Рисунок 2.1. Динаміка експортно-імпоротної діяльності України, 2005–2023 рр.

Джерело: побудовано автором за даними <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Орієнтовний перелік періодичних видань, що можуть бути використані при написанні курсової роботи

Актуальні проблеми економіки
 Актуальні проблеми інноваційної економіки
 Банківська справа
 Бізнес Інформ
 Вісник економічної науки України
 Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія:
 Міжнародні відносини
 Вісник Національного банку України
 Вчені записки
 Економіка та держава
 Економіка України
 Економіка. Управління. Інновації
 Економіст
 Економічний форум
 Європейський вектор економічного розвитку
 Журнал європейської економіки
 Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право
 Інвестиції: практика та досвід
 Міжнародна економічна політика
 Мировая экономика и международные отношения
 Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Сер.: Економічні науки
 Науковий погляд: економіка та управління
 Підприємництво і торгівля
 Проблеми економіки
 Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності
 Фінанси України
 Banks & Bank Systems
 Business Week
 Doing Business
 Economic Annals-XXI
 Economics, Entrepreneurship, Management
 European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation
 International Economic Policy

Journal of European economy
Geneva Reports on the World Economy
Regional Studies
Review of World Economics
The Developing Economies
The Economic Journal
The Europa World Year Book
Doing Business
Global competitiveness report
Travel & Tourism Competitiveness Report
Global Risks Report
Global Gender Gap Report
World trade report
World development report
World migration report
World Investment Report
World Economic Outlook

Додаток 3

Орієнтовний перелік Інтернет-адрес, що можуть бути використані при написанні курсової роботи

Державна служба статистики України	http://www.ukrstat.gov.ua/
Держзовнішінформ	http://dzi.gov.ua/
Європейська правда	https://www.eurointegration.com.ua/
Законодавство України	http://www.zakon.rada.gov.ua/
Імпортери і експортери України	http://eximbase.com/
НБУ	http://www.bank.gov.ua/
Бізнес	http://www.business.ua/
Огляд цін українського та світового товарних ринків	http://www.pricereview.com.ua/
Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/
Державна митна служба України	https://customs.gov.ua/
Портал інвестора Crunchbase	https://www.crunchbase.com/
Шанхайська фондова біржа	http://english.sse.com.cn/
Лондонська біржа металів	https://www.lme.com/en/
Даляньська товарна біржа	http://www.dce.com.cn/DCE/
Чикагська товарна біржа	https://www.cmegroup.com/
The International Monetary Fund	http://www.imf.org
United Nations Organization	http://www.un.org
UNCTAD	http://www.unctad.org/
World Trade Organization	https://wto.org/
The International Finance Corporation	https://www.ifc.org
IA Bloomberg	https://www.bloomberg.com/
IA Reuters	https://www.reuters.com/
The International Chamber of Commerce	https://www.iccwbo.org
World Bank	http://www.worldbank.org/
European Central Bank	http://www.ecb.int/
European Bank for Reconstruction and Development	http://www.ebrd.com/
Statistical Office of The European Communities (EUROSTAT)	https://ec.europa.eu/eurostat/
Відкриті дані уряду США	https://www.data.gov/
European Commission	https://ec.europa.eu/
Organization for Economic Cooperation and Development	http://www.oecd.org/
The International Development Association	https://www.worldbank.org/ida
The Center for Migration Studies	https://www.cmsny.org
The Organization of the Petroleum Exporting Countries	http://www.apec.org
Fortune Global 500	https://fortune.com/global500/search/